

Godišnji
Izveštaj
2018

NLB Banka
Podgorica

Godišnji izvještaj 2018

NLB Banka Podgorica

Sadržaj

Opšti podaci o Banci	6
Pokazatelji poslovanja	7
Mreža poslovnica	8
Ključni događaji i aktivnosti	10
POSLOVNI IZVJEŠTAJ	12
Izjava Uprave NLB Banke AD Podgorica	13
Analiza finansijskog rezultata	15
Bilans uspjeha	15
Bilans stanja	17
Poslovna aktivnost	19
Poslovanje sa pravnim licima i državom;	19
Poslovanje sa fizičkim licima	19
Pozicija na tržištu	20
Upravljanje rizicima	22
Ciljevi i metode upravljanja rizicima	22
Izloženost rizicima	23
Politike upravljanja rizicima	23
Korporativno upravljanje	24
Organi upravljanja	25
Aktivnosti razvoja	27
Kadrovi i organizacija	28
Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2018.	28.
Ostalo	30
Socijalna i kadrovska pitanja	30
Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti	30
Sprječavanje mita i korupcije	31

Tabela 1: Opšti podaci na dan 31.12.2018. godine

Naziv	NLB Banka a.d. Podgorica
Sjedište i adresa	Bulevar Stanka Dragojevića br. 46, 81000 Podgorica
PIB	02011395
Djelatnost	Ostalo monetarno posredovanje
Broj zaposlenih	310
Broj akcionara	197
Vrijednost osnovnog kapitala	20.261.087,36 EUR
Broj akcija	11.668.734
Nominalna vrijednost akcije	1.73635695 EUR
Vlasnici sa najvećim učešćem	% vlasništva
1. NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.	99,830%
2. JP " STAMBENO - KOMUNALNO PREDUZEĆE "	0,016%
3. "MEGATREND CO" sa p.o. Preduz. za intel. usluge	0,010%
4. GIP " RADNIK " DD. BIJELO POLJE	0,005%
5. SO " BUDVA " BUDVA	0,005%
6. OG DI "VUKMAN KRUŠČIĆ" - MOJKOVAC	0,005%
7. OPŠTINSKI FOND ZAJEDNIČKIH REZERVU ULCINJ	0,005%
8. INEX " ZLATNA OBALA " - PJ SUTOMORE	0,004%
9. JZU. OPŠTA BOLNICA " BLAŽO ORLANDIĆ " BAR.	0,004%
10. HORIZON LOGISTICS U STEČAJU A.D BAR	0,004%
Odbor direktora	
1. Archibald Kremser, predsjednik	
2. Marjana Usenik, zamjenica predsjednika	
3. Jana Benčina Henigman, član	
4. Martin Leberle, član	
5. Iztok Prelog, član	
6. Lotti Natalija Zupančič, član	
7. Polona Žižmund, član	
Odbor za reviziju	
1. Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica	
2. Rok Šturm, zamjenik predsjednice	
3. Andreja Golubić, član	
4. Iztok Prelog, član	
Uprava	
1. Martin Leberle, predsjednik Uprave	
2. Marko Popović, član Uprave	
3. Dino Redžepagić, član Uprave	
Revizor	
Ernst & Young Montenegro d.o.o.	

Table 2: Pokazatelji poslovanja

	2018.	2017.	rast
Pokazatelji bilansa uspjeha (u mil EUR)			
Neto kamatni prihodi	18,6	17,4	7,0%
Neto nekamatni prihodi	6,4	5,4	19,1%
Operativni troškovi	13,0	12,6	2,5%
Rezervacije	4,6	4,2	7,9%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	7,5	5,9	26,9%
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	7,6	6,0	26,3%
Pokazatelji bilansa stanja (u mil EUR)			
Bilansna suma	489,0	456,4	7,2%
Bruto krediti nebankarskom sektoru	321,7	286,9	12,2%
Depoziti nebankarskog sektora	391,8	359,6	9,0%
Kapital	66,5	65,1	2,1%
Ključni finansijski pokazatelji			
a) Kvalitet kreditnog portfelja			
Pokrivenost kredita rezervacijama	3,8%	7,0%	
Pokrivenost nekvalitetnih kredita rezervacijama	53,3%	60,2%	
Kreditni (C+D+E)/Ukupni krediti	6,8%	10,2%	
b) Profitabilnost			
Kamatna marža	4,4%	4,3%	
Povrat na kapital/prije oporezivanja (ROE b.t.)	11,2%	7,7%	
Povrat na aktivu/prije oporezivanja (ROA b.t.)	1,6%	1,3%	
Povrat na kapital/poslije oporezivanja (ROE a.t.)	11,3%	7,6%	
Povrat na aktivu/poslije oporezivanja (ROA a.t.)	1,6%	1,3%	
c) Troškovi poslovanja			
Operativni troškovi/prosječna bilansna suma	2,7%	2,7%	
Udio troškova u neto operativnom prihodu (CIR)	51,8%	55,5%	
d) Likvidnost			
Likvidna aktiva/kratkoročna pasiva	44,4%	53,1%	
Likvidna aktiva/ukupna aktiva	29,4%	32,5%	
e) Ostalo			
Tržišni udio po bilansnoj sumi	11,1%	11,0%	
Pokrivenost neto kredita sa depozitima (LTD)	79,0%	74,2%	
Sveobuhvatni koeficijent adekvatnosti kapitala	16,5%	15,8%	

● Pljevlja

● Bijelo Polje

● Rožaje

● Berane

● Nikšić

● Podgorica

● Kotor

● Cetinje

● Herceg Novi

● Tivat

● Budva

● Bar

● Ulcinj

Crna Gora

NLB Banka, Tuzi

3

Broj zaposlenih

NLB Banka, Cetinje

6

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica, Upravna zgrada

194

Broj zaposlenih

NLB Banka, Nikšić

7

Broj zaposlenih

NLB Banka, Bar

7

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica I

13

Broj zaposlenih

NLB Banka, Petrovac

2

Broj zaposlenih

NLB Banka, Budva

8

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica II

9

Broj zaposlenih

NLB Banka, Tivat

5

Broj zaposlenih

NLB Banka, Rožaje

4

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica III

6

Broj zaposlenih

NLB Banka, Herceg Novi

8

Broj zaposlenih

NLB Banka, Pljevlja

5

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica V

5

Broj zaposlenih

NLB Banka, Kotor

6

Broj zaposlenih

NLB Banka, Bijelo Polje

7

Broj zaposlenih

NLB Banka, Podgorica VI

4

Broj zaposlenih

NLB Banka, Ulcinj

7

Broj zaposlenih

NLB Banka, Berane

5

Broj zaposlenih

Ključni događaji i aktivnosti

Januar:

Umjesto Andreasa Burkhardta za predsjednika Odbora direktora imenovan je Archibald Kremser, član Uprave NLB d.d.; izvršen reizbor ostalih članova Odbora direktora.

Februar:

Promjena u članstvu Uprave; Odbor direktora razriješio izvršnog direktora Roberta Kleindiensta. U skladu sa navedenim izvršena je preraspodijela odgovornosti između glavnog izvršnog direktora Martina Leberlea i izvršnog direktora Dina Redžepagića.

Banka je postala dio Viber zajednice. Uvažavajući potrebe sve više digitalizovanog tržišta, klijentima je omogućila direktnu komunikaciju preko Viber chatbot-a, putem kog mogu da se informišu o ponudi banke i obezbijede pojedine proizvode.

April:

Odbor direktora je usvojio Izvještaj o ICAAP-u sa stanjem na 31.12.2017. godine, Plan kapitala za 2018. godinu i strateški plan kapitala NLB Banke AD Podgorica za period 2018.-2020. godina.

Banka je organizovala prvi NLB Business forum u Tivtu u saradnji sa Slovenačkim poslovnim klubom, na temu „Evropske integracije Zapadnog Balkana, uticaj na ekonomiju i razvoj biznisa”.

Biznis forumu prisustvovala je Uprava NLB Grupe, predsjednici Uprava članica Grupe, predstavnici CBCG, Vlade i poslovne zajednice. Biznis forum otvorio je Duško Marković, predsjednik Vlade Republike Crne Gore.

Jun:

Odbor direktora odobrio predlog Kolektivnog ugovora NLB Banke AD Podgorica, koji je potpisan sa predstavnikom Sindikata u decembru 2018. godine.

Skupština akcionara usvojila Godišnji izvještaj o poslovanju sa izvještajem nezavisnog spoljnog revizora za 2017. godinu, odluku o raspodjeli dobiti po Godišnjem računu za 2017. godinu, odluku o priznavanju u osnovni kapital viška rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu i odluku o isplati vanredne dividende iz akumulirane dobiti.

Avgust:

Odbor direktora izabrao Marka Popovića za izvršnog direktora i člana Uprave, primarno odgovornog za oblast upravljanja rizicima i podršku poslovanju i u skladu sa tim izvršio preraspored odgovornosti između članova Uprave.

Septembar:

Banka je ponudila inovativni gotovinski kredit koji karakteriše brzo odobravanje zahtjeva i isplata novca za samo 1 sat.

Oktobar:

Banka je uvela novi slogan ‘Za sve što dolazi’ kojim je predstavila svoje poslovanje i mentorski odnos koji razvija u odnosu prema zaposlenima, klijentima i društvu. Finansijska kompetentnost omogućava kreiranje najboljih rješenja koja su prilagođena svim životnim fazama i situacijama klijenata, te izgradnju dugoročnog mentorskog odnosa sa njima pripremajući ih za finansijsku budućnost.

Novembar:

Uspješno okončan proces privatizacije NLB Grupe, finansijske institucije koja je sada listirana na berzama u Ljubljani i Londonu. Ova informacija, kao i strateško opredjeljenje ka tržištu Crne Gore i generalno regiona jugoistočne Evrope podijeljena je sa klijentima Banke na redovnom godišnjem korporativnom događaju.

Decembar:

Odbor direktora usvojio Budžet 2019. i finansijske projekcije NLB Banke AD Podgorica za period 2020. – 2023. godina, Plan kapitala za 2019. godinu i Strateški plan kapitala za period 2020. – 2023.

Banka potpisala Kolektivni ugovor sa svojim zaposlenima i ponudila značajno bolje uslove za rad od uslova koji propisuje Zakon o radu i Opšti kolektivni ugovor, čime se pozicionira kao jedan od najpoželjnijih poslodavaca u Crnoj Gori.

Poslovni izvještaj

Izjava Uprave NLB Banke AD Podgorica

NLB Banka je u godini za nama ostvarila rekordnu dobit i uprkos konkurentnom tržišnom okruženju, pozitivno poslovanje je zabilježeno već petu godinu zaredom, kao i najbolji rezultat u historiji banke, od kada je NLB d.d. većinski vlasnik. Banka je i dalje lider na tržištu stambenih kredita sa 25% tržišnog udjela. Dobre rezultate i razvoj postizemo zahvaljujući povjerenju naših klijenata i konkurentnosti naših proizvoda.

Banka nastavlja sa aktivnostima unaprjeđenja korisničkog iskustva digitalizacijom procesa i inovativnim proizvodima, kreirajući dodatnu vrijednost za klijente. Jedan od najuspješnijih proizvoda, koji je lansiran u 2018. godini, bio je NLB Super-brzi keš kredit, čije vrijeme odobrenja u banci je samo 5 minuta, a svega jedan sat i jedna posjeta filijali dovoljni su da klijent dobije novac u svoje ruke. Ovo nam je omogućila efektivna optimizacija kreditnog procesa, koji ćemo dodatno unaprjeđivati i u budućnosti.

Banka je bila angažovana u mnogim društveno odgovornim aktivnostima, snažno podržavajući značajne projekte koji za cilj imaju poboljšanje kvaliteta života građana Crne Gore. Donirali smo Opštini Žabljak prvi električni autobus u Crnoj Gori, pa će 2018. godina biti zapamćena i kao istorijska kada je u pitanju zaštita

životne sredine. Pored toga, Banka je podržala sport i usmjerila djecu na sportske aktivnosti i aktivno provođenje slobodnog vremena, zbog čega je potpisala sponzorski ugovor i izgradila čvrsto partnerstvo sa košarkaškim klubom Budućnost Voli iz Podgorice, kao Premium sponzor kluba za sezonu 2018/2019.

Dalje ulaganje u obrazovanje i razvoj naših zaposlenih koji su okosnica našeg uspjeha, kao i nadogradnja sveobuhvatne podrške klijentima korišćenjem moderne

tehnologije i kreiranje proizvoda i usluga po mjeri klijenta, uz postepenu modernizaciju i širenje mreže naših filijala, čini nas spremnim za budućnost i sve što dolazi.

Martin Leberle
Glavni izvršni direktor

Ključna dostignuća Banke:

7,6 miliona EUR

Neto dobit nakon oporezivanja

Porast od 26% u odnosu na prethodnu godinu

51,8%

CIR

Značajno poboljšanje CIR-a u odnosu na prethodnu godinu usljed rasta neto operativnog prihoda za 9,8%, dok troškovi rastu 2,4%.

6,8%

Udio NPL

Dalje unaprjeđenje kvaliteta portfelja uz smanjenje nivoa NPL od 10 mil EUR

7%

Rast neto kamata

Uz rast na strani prihoda i uštede na strani rashoda

12,2%

Rast bruto kredita nebankama

Uz rast neto kredita od 15,9% i smanjenje ispravki vrijednosti od 38,2%

12,4%

Rast neto naknada i provizija

Povećan obim posla praćen je i rastom neto naknada i provizija, koje bilježe značajan rast uprkos oštroj konkurenciji

16,5%

Koeficijent adekvatnosti kapitala

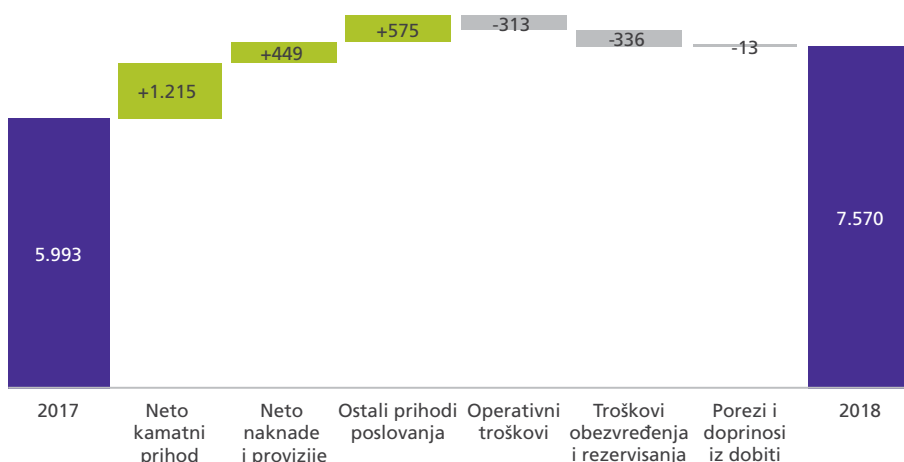
Snažna kapitalna pozicija, koja je i nakon isplate redovne dividende značajno iznad propisanog minimuma

Analiza finansijskog rezultata

NLB Banka je u 2018. godini nastavila trend stabilnog poslovanja i ostvarila neto dobit u iznosu od 7,6 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija u iznosu od 12,1 mil EUR. Realizovana neto dobit je 1,6 miliona EUR iznad prošlogodišnje. Tokom 2018. godine isplaćena je redovna dividenda u iznosu od 6 miliona EUR, a

koeficijent adekvatnosti kapitala, i pored isplate dividende, ostao je značajno iznad zakonskog minimuma, te na kraju 2018. godine iznosio 16,5% (zakonski minimum 10%). Uz punu posvećenost klijentima i inoviranu ponudu, zabilježen je rekordan rast ukupnih bruto kredita – 35 miliona EUR ili 12,2%.

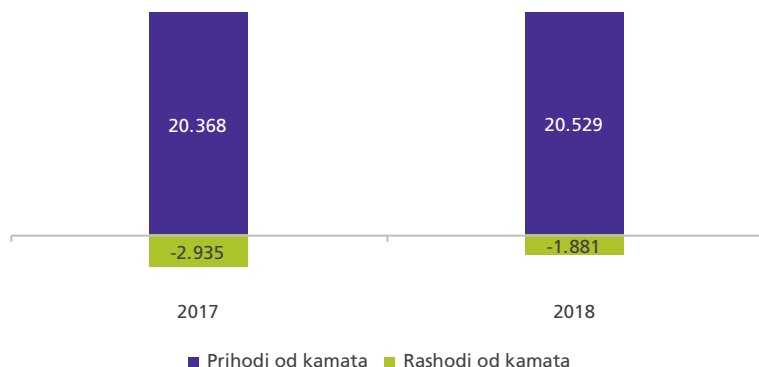
Netodobit - godišnja promjena, u 000 EUR

Bilans uspjeha

Pozitivan trend u odnosu na prethodnu godinu bilježe i neto kamatni i neto nekamatni prihodi. Operativni troškovi su na nešto većem nivou, podržavajući realizovani rast, ali uz značajno poboljšanje pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju 2018. godine iznosio 51,8% (2017: 55,5%).

Neto kamatni prihod, u 000 EUR

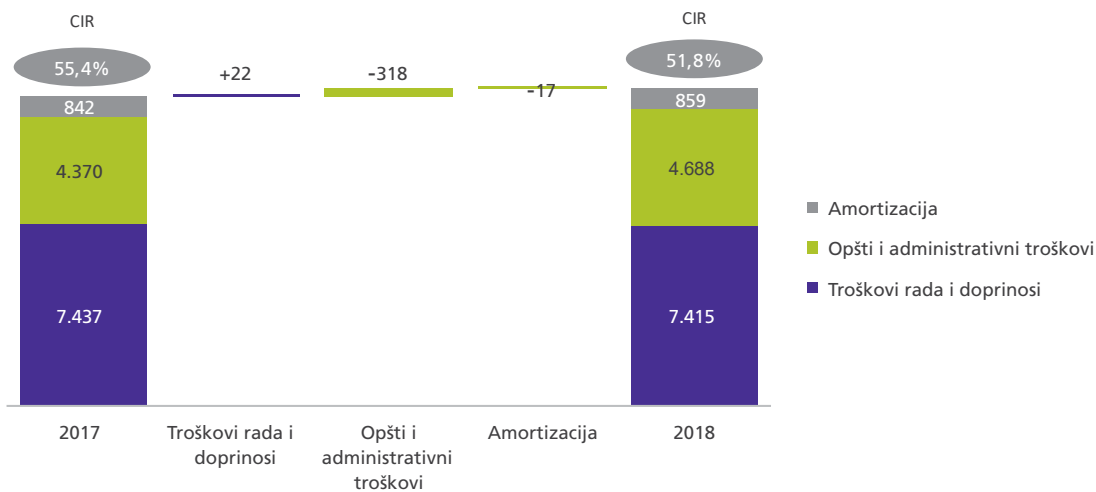

Rast *neto prihoda* od kamata većim dijelom je uzrokovan uštedama na pasivi, što je posljedica aktivnog upravljanja kroz cjenovnu politiku, ali i generalnog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu. Sa druge strane, uprkos ovom trendu, Banka je uspjela da ostvari rast na prihodnoj strani, usljed rasta i poboljšanja strukture kreditnog portfelja.

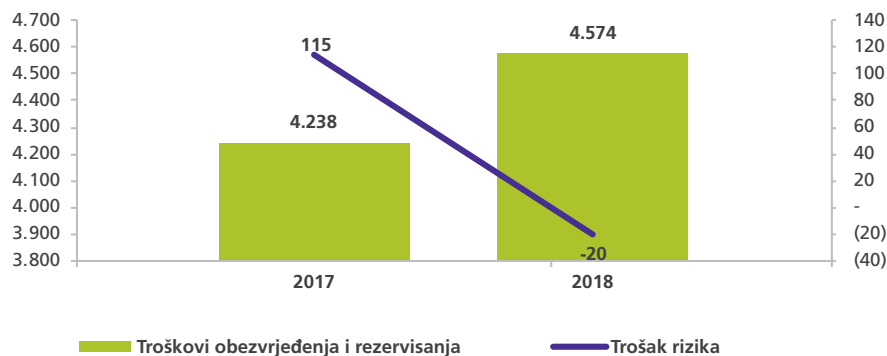
Ukupna zarada od *neto naknada i provizija* bilježi rast za 12,4%, a glavni generatori rasta bili su zarada od kartičnog poslovanja i osnovnih računa. Zarada od platnog prometa je takođe porasla, dok su naknade od garancijskog poslovanja niže nego u prethodnoj godini.

Kada je u pitanju *struktura neto operativnog prihoda*, bilježi se blago pomjeranje u korist neto nekamatnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu; 25,5% neto operativnog prihoda je ostvareno od neto nekamata (2017. 23,5%), dok je i dalje dominantna zarada od neto kamata od 74,5% (2016. 76,5%).

Operativni troškovi bilježe rast od 2,5% u odnosu na prethodnu godinu, koji je uzrokovan porastom opštih i administrativnih troškova. *CIR* (kao pokazatelj pokrivenosti troškova neto prihodima) je, sa druge strane, zabilježio značajno poboljšanje; na kraju 2018. iznosio je 51,8% i značajno je ispod tržišnog prosjeka.

Troškovi obezvrjeđenja i rezervisanja (u 000 EUR), trošak rizika (b.p).

Trošak rizika je u 2018. godini bio negativan i iznosio je -20 bazičnih poena. Obezvrjeđenje kredita i vanbilansa je 3,6 miliona EUR niže nego u prethodnoj godini, dok su ostala obezvrjeđenja i rezervisanja zabilježila rast u iznosu od 3,9 mil EUR u odnosu na nivo iz prethodne godine.

Bilans stanja

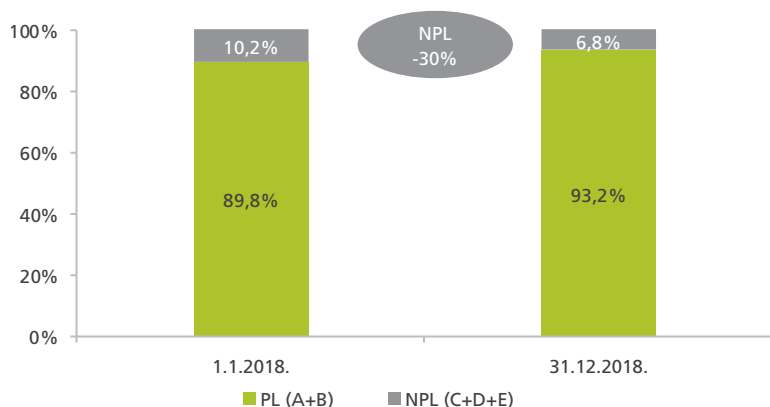
Nakon kontrolisanog smanjenja *bilansne sume* u prethodnim godinama, usljed aktivnog rješavanja nekvalitetnih kredita, u 2018. godini se bilježi rast za 7,1%, uz dalje poboljšanje produktivnosti bilansa stanja. Pokazatelji likvidnosti imaju trend smanjenja, ali su iznad minimalno propisanih vrijednosti.

Ulaganja u hartije od vrijednosti bilježe povećanje za 8 miliona EUR.

Ukupni *neto krediti nebanakrskom* sektoru bilježe porast u iznosu od 42,5 miliona EUR, uz porast bruto kredita u iznosu od 34,9 miliona EUR i smanjenje ispravke vrijednosti po kreditima za 7,6 miliona EUR. Nastavljen je trend poboljšanja kvaliteta portfelja, pa su bruto nekvalitetni

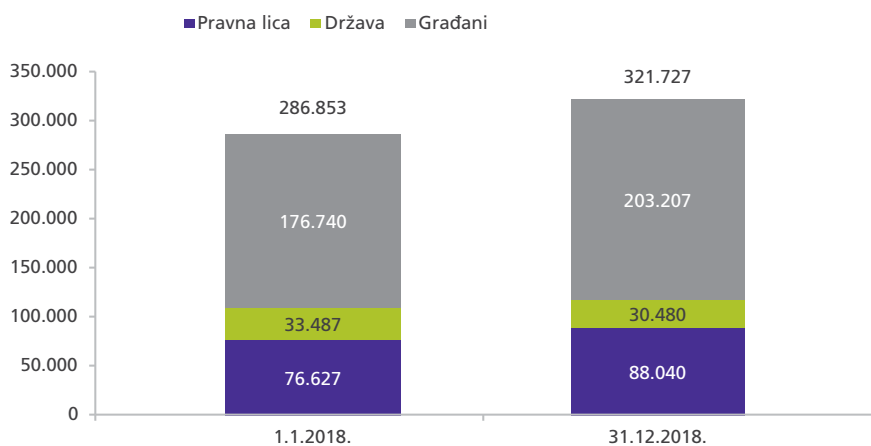
kreditni zabilježili smanjenje u iznosu od 10 miliona EUR, čineći 6,8% ukupnih bruto kredita na kraju 2018. godine. Dostižući ovaj udio nekvalitetnih kredita, Banka se pozicionirala ispod tržišnog prosjeka i obezbijedila osnovu za rast tržišnog udjela u ukupnim bruto kreditima.

Bruto krediti bez kamata i vremenskih razgraničenja - bonitetna struktura kreditnog portfelja

Kretanje stanja bruto kredita nebnakama po segmentima, u 000 EUR

Kreditni građanima i kreditni pravnim licima su zabilježili stope rasta od 15%, dok su kreditni državi smanjeni za 9%.

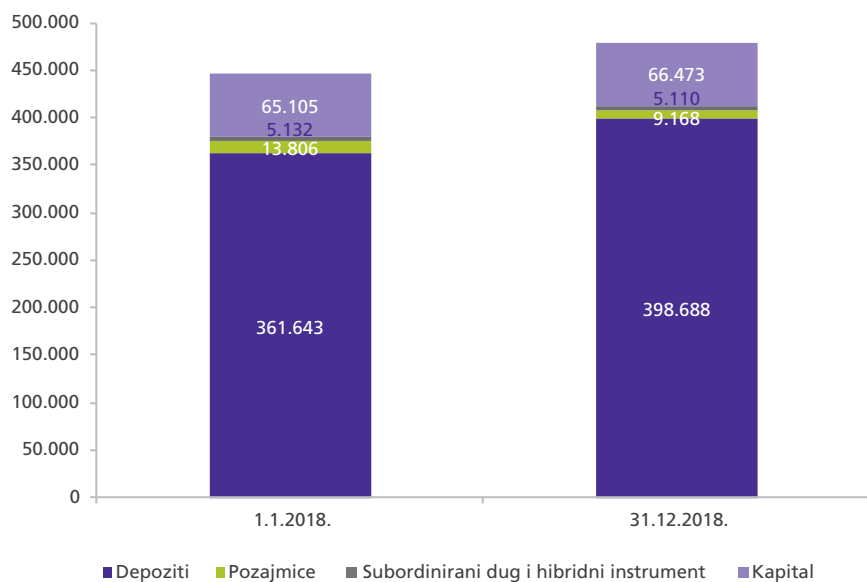
Kada su u pitanju *izvori*, Banka se dominantno oslanja na domaće depozite, čiji udio u ukupnim izvorima ima rastući trend. Dominantni su depoziti fizičkih lica, sa udjelom od 66%, dok depoziti pravnih lica i države čine 34% ukupnih depozita nebankarskog sektora.

Žaduzenost prema finansijskim institucijama smanjena za 2,7 milion EUR (redovne otplate).

Knjigovodstveni kapital je uvećan usljed većeg iznosa neto dobiti iz tekuće godine za 1,6 miliona EUR, u odnosu na nivo sa kraja prethodne godine.

Banka je isplatila cjelokupni rezultat iz 2017. godine kroz dividendu (6 miliona EUR), što je u momentu isplate smanjilo knjigovodstveni kapital u istom iznosu.

Kretanje strukture izvora, u 000 EUR

Poslovna aktivnost

Poslovanje sa pravnim licima i državom

- Značajna kreditna podrška pravnim licima, iznad planirane; rast u odnosu na prethodnu godinu i iznad tržišnog prosjeka;
- U strukturi, najveći rast zabilježen kod kredita za likvidnost i izgradnju/ adaptaciju građevinskih objekata; godinu obilježila podrška nizu reprezentativnih projekata u segmentu turizma i hotelijerstva;
- Nivo kreditne podrške državnim projektima zadržan na približno istom nivou, uz visoko tržišno učešće;
- Inovirana ponuda kroz uvođenje poslovnih paketa za segment malih i srednjih preduzeća, nastavak optimizacije kreditnog procesa, redizajn

procesa otvaranja računa i organizaciju niza prodajnih kampanja;

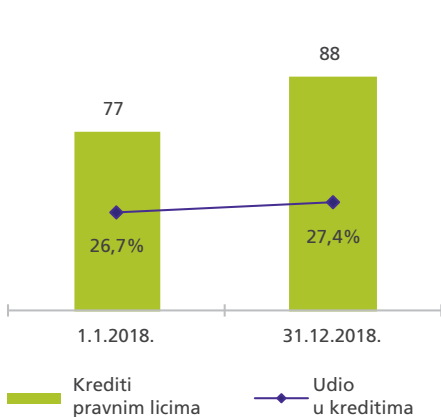
- Potvrđen fokus na klijente i kroz organizaciju više događaja, sa temama iz oblasti kvalitetnog upravljanja finansijama, unaprjeđenja poslovanja u ugostiteljstvu i turizmu, kao i uticaja uvođenja evropskih standarda na poslovanje lokalnih kompanija.

Poslovanje sa fizičkim licima

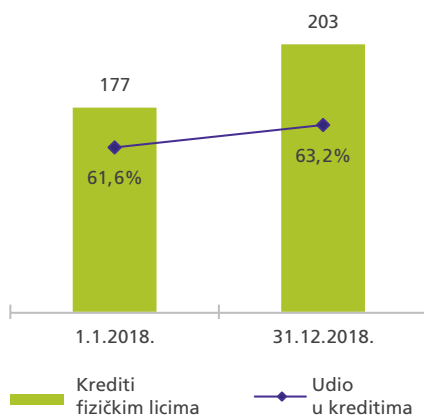
- Rekordna kreditna aktivnost, značajno iznad planirane - prvenstveno u segmentu gotovinskih kredita, uz zadržavanje leaderske pozicije u stambenom kreditiranju;
- Godinu obilježila i realizacija četvrtog projekta „1000+“ stambenog kreditiranja u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma;

- U segmentu kartičnog poslovanja, aktivnosti na optimizaciji ponude i unaprjeđenju procesinga transakcija direktno podržale rast obima i prihoda; dodatni efekti više tekućih projekata očekuju se već u 2019. godini;
- Inovirana ponuda sa fokusom na klijenta – jednostavniji procesi, jedinstvena ponuda realizacije gotovinskog kredita za 1 sat, unaprijeđena ponuda za segment penzionera, organizacija niza prodajnih kampanja;
- Posebna pažnja data unaprjeđenju ponude bankoosiguranja i širenju saradnje sa osiguravajućim kućama.

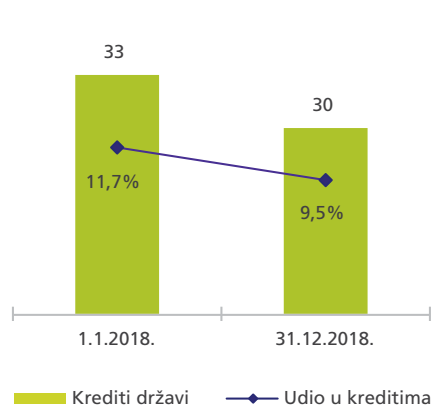
Bruto krediti pravnim licima, stanje na dan, u mil EUR

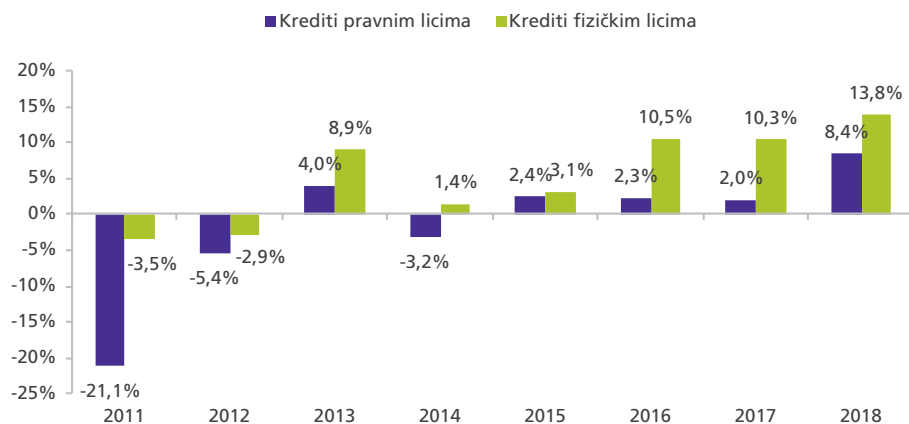
Bruto krediti fizičkim licima, stanje na dan, u mil EUR

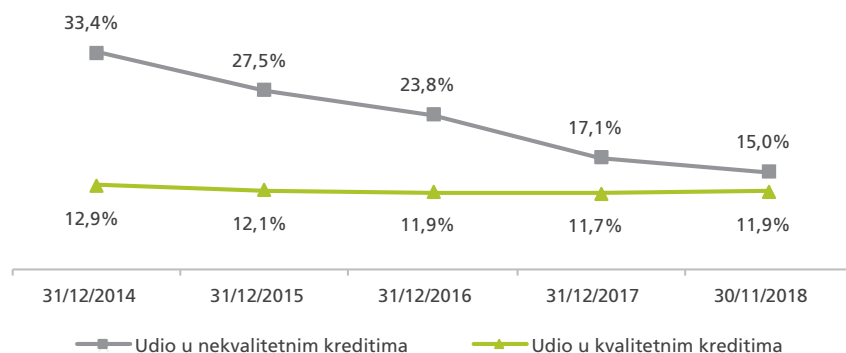
Bruto krediti državi, stanje na dan, u mil EUR

Godišnja stopa rasta kredita u bankarskom sistemu Crne Gore

Udio u kvalitetnim i nekvalitetnim kreditima

Pozicija na tržištu

Od 2015. godine se bilježe pozitivne i rastuće stope kretanja kredita bankarskog sektora, uz značajniji rast u segmentu kreditiranja građana.

Udio Banke u kvalitetnim kreditima (PL) je stabilan, uz trend blagog rasta u 2018. godini. Sa druge strane, usljed aktivnog upravljanja nekvalitetnim kreditima (NPL), nivo NPL-a je smanjen za 106 miliona EUR u odnosu na kraj 2014. godine, što je prouzrokovalo značajno smanjenje tržišnog udjela.

Tržišni udio u ukupnim bruto kreditima je u 2018. godini ostao na nivou sa kraja prethodne godine, uz porast tržišnog udjela u kreditima pravnim licima i blagi porast tržišnog udjela u kreditima fizičkim licima, dok je tržišni udio u kreditima državi smanjen.

Nakon trenda smanjenja tržišnog udjela u depozitima, Banka je u 2018. godini zabilježila porast i u ovom segmentu.

31.12.2014. 31.12.2015. 31.12.2016. 31.12.2017. 31.12.2018.

Broj banaka u bankarskom sektoru	12	14	15	15	15
Udio Banke u bruto kreditima pravnim licima	16,9%	12,1%	9,3%	7,1%	7,6%
Udio Banke u bruto kreditima fizičkim licima	18,0%	17,6%	16,6%	15,9%	16,0%
Udio Banke u depozitima pravnih lica	15,1%	12,9%	10,0%	7,9%	8,4%
Udio Banke u depozitima fizičkih lica	18,7%	15,9%	14,8%	13,8%	13,9%

Upravljanje rizicima

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima ima Odbor direktora Banke. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Odbor za reviziju.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (*kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje*) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Odbor direktora Banke. U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše

kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima

definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki /orjentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva.

Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenciono preuzima rizike i obezbjeđuje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja kreditnim rizikom, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede.

U dijelu rizika likvidnosti, **ciljevi upravljanja** uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok; obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih

obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou Grupe NLB, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

U dijelu tržišnih rizika (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), **cilj** Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva /kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom).

U dijelu operativnih rizika, **cilj** Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv s aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog

rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savladivanje.

Cilj upravljanja **rizikom zemlje** je ograničavanje nivoa potencijalnih gubitaka usljed izlaganja Banke riziku zemlje, po osnovu plasiranja sredstava prema licima i institucijama sa sjedištem/prebivalištem izvan zemlje. Banka uspostavlja i prati limite za izloženost prema dužnicima u pojedinačnim zemljama.

Izloženost rizicima

Izloženosti Banke prema pojedinačnim tipovima finansijskog rizika su usklađene sa apetitom rizika.

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana.

Učešće svake bonitetne klase u kreditnom portfoliju Banke na 31.12.2018. je prikazan niže:

	Kreditni plasmani %	Ispravka vrijednosti%
A	77,00%	15,12%
B	16,25%	10,62%
C	1,42%	15,08%
D	1,92%	7,79%
E	3,41%	51,39%
	100,00%	100,00%

Jedan od indikatora kreditnog rizika jeste učešće tzv. nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju Banke. Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na

31.12.2018. iznosi 6,75%. Reprogramirane izloženosti Banke na dan 31.12.2018. godine su na nivou od 13.810 hiljada EUR.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospjele obaveze u svakom trenutku.

Na 31.12.2018., Banka je imala neblokirane likvidne rezerve u iznosu 145.311 hiljada EUR. Neblokirane likvidne rezerve obuhvataju stanje sredstava na žiro računu Banke, stanje na korespodentskim računima Banke, gotovinu u blagajni i stanje kupljenih dužničkih hartija od vrijednosti. Rezultati stresnog testiranja likvidnosti na 31.12.2018. godine pokazuju veoma povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje da su likvidne rezerve Banke za čak 46,51% veće u odnosu na potencijalne odlive koje bi Banka imala u stresnim uslovima u periodu od tri mjeseca.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kursa stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. U tom smislu, govorimo o valutnom riziku, riziku kamatne stope i credit spread-u.

Izloženost **valutnom riziku** je na niskom nivou. Obim poslovanja sa stranim valutama je sam po sebi na nižem nivou. Takođe, razlika između sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama se kreće u okviru propisanih limita. Na 31.12.2018., najveća izloženost se vezuje za valutu dansku krunu. Neto pozicija u danskoj kruni, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou 190 hiljada EUR (0,42% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala).

Izloženost **riziku kamatne stope** se izračunava metodom tzv. standardizovanog kamatnog šoka. Rezultati izračuna za 31.12.2018. su 3.595 hiljada EUR (8,03% regulatornog kapitala Banke; limit 20% regulatornog kapitala).

Navedeni metod projektuje potencijalne promjene ekonomske vrijednosti kapitala Banke u slučaju nepovoljnih promjena tržišnih kamatnih stopa za 200 bazičnih poena. Pored navedenog metoda, Banka izračunava i efekte koje bi potencijalna promjena tržišnih kamatnih stopa imala na neto kamatne prihode Banke.

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude. Usvajanje strategije i politika za upravljanje rizicima je u nadležnosti Odbora direktora Banke.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom zemlje NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke.

Pored navedenih politika, u Banci se primjenjuju i različite metodologije i procedure za upravljanje rizicima.

Korporativno upravljanje

1. U Banci je na snazi Politika korporativnog upravljanja, koja je javno objavljena na stranici <https://api.nlb.me/files/1509978560-politika-korporativnog-upravljanja-nlb-banke-ad-podgorica.pdf>

Sva interna akta koja potpomažu sprovođenju Politike korporativnog upravljanja definisana su Statutom NLB Banke, poslovnica o radu organa upravljanja (Skupština, Odbor direktora, Uprava) i njihovih tijela, Kodeksom ponašanja NLB Grupe, koji obavezuje Banku, kao članicu NLB Grupe, kao instituciju i sve njene zaposlene da sprovedu zakonito i transparentno poslovanje u svim segmentima, Politikom o sponzorstvima i donacijama u NLB Banci ad Podgorica, te brojnih akata iz domena upravljanja kadrovima, kao i Interne revizije, nezavisnog organizacionog dijela, direktno odgovornog Odboru za reviziju i Odboru direktora.

2. Politikom korporativnog upravljanja i Kodeksom ponašanja u NLB Grupi, definisano je više elemenata, koja nisu izričito propisana zakonom, ali se koriste u cilju unapređenja korporativnog upravljanja i ukupnog poslovanja. Posebno se kao bitan princip u segmentu *Sistema podjele odgovornosti i ovlašćenja između rukovodećih i nadzornih tijela NLB Banke* ističe Uprava, koja dnevno upravlja bankom, iako Zakon o privrednim društvima niti Zakon o bankama to izričito ne propisuje. Shodno navedenom, Banka ima najmanje dva izvršna direktora (članovi Uprave) od kojih je jedan glavni izvršni direktor (predsjednik Uprave) i koji djeluju kao Uprava Banke. Uprava Banke vodi, predstavlja i zastupa Banku samostalno

i po vlastitoj odgovornosti, za što ima puna ovlašćenja u skladu sa statutom i poslovníkom o svom radu. Odluke iz svoje nadležnosti, članovi Uprave po pravilu donose jednoglasno, a u slučaju da nije postignuta jednoglasnost i nije statutom drugačije definisano, odlučuje većinom glasova. U slučaju istog broja glasova, odlučuje glas predsjednika Uprave.

Od ostalih principa, koja nisu izričito propisana zakonom, treba navesti:

- Obaveza otkrivanja sukoba interesa i nezavisnosti članova Odbora direktora i Uprave Banke;
 - Preuzeta obaveza Odbora direktora da ocjenjuje svoju efikasnost;
 - Briga o zaposlenima u Banci (sa pratećom strategijom i aktima) se oslanja na savremeni pristup upravljanja sposobnostima zaposlenih koji su temeljni izvor konkurentne prednosti i uspješnog rada, ugleda Banke i održivog razvoja;
 - Definisanje strategije komunikacije i druge forme društvene i politike zaštite životne sredine.
3. Kodeks ponašanja u NLB Grupi i brojna pod-akta, između ostalog definišu: Izbjegavanje neprihvatljivih praksi; Izbjegavanje sukoba interesa; Poštovanje zakonskih i drugih važećih propisa; Zakonito upravljanje imovinom; Etičnost, Društvenu odgovornost i dr. Kodeks ponašanja NLB Grupe predstavlja skup pravila koja svaki zaposleni NLB Grupe mora da razumije i da poštuje.

Kodeks rezimira vrijednosti i predviđa Osnovna načela ponašanja na kojima se zasnivaju poslovanje i djelovanje NLB

Grupe. Dakle, Kodeks pruža uputstva za naše svakodnevne postupke i pomaže nam da razumijemo što se u NLB Grupi očekuje od svakog zaposlenog i od drugih interesnih strana. Na ovaj način, on takođe definiše i što je presudno za ispunjenje dugoročne strategije razvoja NLB Grupe i njenog odgovornog ponašanja kojim održavamo povjerenje naših klijenata, zaposlenih, interesnih strana i društvenog okruženja u kom NLB Grupa posluje.

Kodeks jasno definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi, a takođe propisuje i standarde koji se očekuju u našem odnosu sa interesnim stranama i uputstva i smjernice u našem svakodnevnom radu i poslovanju NLB Grupe. NLB Grupa posluje u sektorima koji su visoko regulisani zbog neophodnog obezbjeđivanja finansijske stabilnosti i sprječavanja sistemskih rizika. NLB Grupa je svjesna da je usklađenost poslovanja osnova njene poslovne djelatnosti. Od svih zaposlenih se očekuje da poznaju međunarodne standarde, važeće zakone, pravila i propise u svim oblastima, kao i profesionalne standarde sa kojima moraju da se upoznaju tokom svog rada.

Nelojalne poslovne prakse i slični neprihvatljivi postupci imaju negativan uticaj na povjerenje naših klijenata i narušavaju reputacije NLB Grupe i mogu da nas izlože regulatornim mjerama, novčanim kaznama ili drugim negativnim posljedicama. Dakle, svi zaposleni u NLB Grupi su lično odgovorni i obavezni su da djeluju u skladu sa važećim propisima, internim pravilima i procedurama, i uputstvima i da slijede duh, namjenu i pravila navedena u njima.

Banka nije imala poznatih odstupanja od pravila korporativnog upravljanja tokom 2018. godine, jer su svi navedeni principi sprovedeni upravo kako su propisani, uz poštovanje zakonske regulative i pozitivnih pravila poslovne prakse.

Organi upravljanja Skupština akcionara

Skupštinu akcionara NLB Banke čine svi akcionari, odnosno njihovi punomoćnici, koji nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju imaju pravo da prisustvuju sjednici Skupštine. Većinski akcionar NLB Banke je NLB d.d. Ljubljana.

Rad Skupštine regulisan je Poslovníkom o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica i Statutom NLB Banke AD Podgorica. Skupština zasijeda prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Skupština akcionara je zasijedala dva puta u 2018. godini.

Na vanrednoj sjednici, održanoj 15.01.2018.godine, Skupština je usvojila odluke o razrješenju i izboru članova Odbora direktora, čime je umjesto Andreasa Burkhardta, za člana Odbora direktora imenovan Archibald Kremser, koji je potom jednoglasnom odlukom Odbora direktora izabran za predsjednika.

Na redovnoj sjednici, održanoj 14.06.2018. godine, Skupština je razmatrala Godišnji izvještaj o poslovanju sa izvještajem nezavisnog spoljnjeg revizora za 2017. godinu, usvojila odluku o raspodjeli ostvarene dobiti NLB Banke AD Podgorica po godišnjem računu za 2017. godinu u ukupnom iznosu od 5.992.688,62 EUR, za isplatu dividende akcionarima NLB Banke AD Podgorica, usvojila odluku o priznavanju u osnovni kapital viška rezervi u iznosu od 8.000.000 EUR, usvojila odluku o isplati dividende iz akumulirane dobiti u iznosu od 4.807.000 EUR i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore usvojila odluke o razrješenju članova Odbora direktora i o izboru članova Odbora direktora.

Odbor direktora

Najvažniji zadaci Odbora direktora NLB Banke su ostvarenje strateških usmjerenja,

kao i povjerenje vlasnika i poslovnih partnera u funkcionisanje Banke. Odbor direktora NLB Banke obavlja zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonima, koji uređuju poslovanje banaka i poslovnih društava, kao i Statutom NLB Banke.

Odbor direktora se sastoji od sedam članova i, u skladu sa zakonskim propisima, ispoštovana je odredba o broju članova Odbora koji su nezavisni od Banke.

Članovi Odbora direktora nijesu u sukobu interesa.

Odbor direktora je tokom 2018. godine održao 27 sjednica (uključujući vanredne i korespondentske sjednice) i ispoštovao zakonsku obavezu da se sjednice Odbora direktora održavaju najmanje jednom mjesečno.

Tokom izvještajnog perioda, rad Odbora direktora je bio usmjeren na aktivnosti, koje su se odnosile na realizaciju zadataka i ciljeva, utvrđenih u dugoročnim strateškim i godišnjim planskim dokumentima u Banci i na nivou NLB Grupe.

Odbor direktora je redovno razmatrao: mjesečne poslovne i finansijske izvještaje, izvještaje o izloženosti i upravljanju rizicima, mjesečne i kvartalne izvještaje o aktivnostima preduzetim na sprovođenju strategije naplate najvećih problematičnih plasmana za pravna i fizička lica.

Redovno su razmatrani izvještaji koji se odnose na kontrole i realizaciju preporuka spoljnje revizije, Centralne banke Crne Gore i Interne revizije Banke, izvještaji interne revizije, kao i kvartalni izvještaji vezani za praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Odbor direktora je redovno razmatrao i materijale sa sjednica Odbora za reviziju, koji su i u nadležnosti Odbora direktora i na redovnim sjednicama je neposredno informisan o ostalim aktivnostima koje se odnose na rad Odbora za reviziju.

Odbor direktora je odlučivao o odobrenju limita i kreditnim plasmanima za klijente Banke za izloženosti iznad 10% sopstvenih sredstava Banke, a poseban fokus u radu Odbora direktora bio je usmjeren na rješavanje problematičnih plasmana.

Odbor direktora je donosio odluke o sazivanju Skupštine i utvrđivao predloge odluka za Skupštinu akcionara Banke.

Sa ciljem usklađivanja sa zakonskom regulativom i standardima NLB d.d., Odbor direktora je razmatrao i usvojio više internih akata, odnosno njihovih izmjena i dopuna.

Odbor direktora upravlja u skladu sa najvišim etičkim standardima upravljanja i uzimajući u obzir sprečavanje konflikta interesa.

Odbor za reviziju

Prati i priprema predloge odluka za Odbor direktora iz domena finansijskog izvještavanja, internih kontrola i upravljanja rizicima, interne revizije, usklađenosti poslovanja i eksterne revizije i vrši nadzor nad izvršavanjem naloga regulatora.

Sjednice Odbora se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput kvartalno i po pravilu prije sjednice Odbora direktora. Tokom 2018. godine je održano 9 sjednica (4 redovne, 4 korespondentske i 1 vanredna).

Uprava

Uprava vodi, predstavlja banku, nezavisno i na sopstvenu odgovornost za ono što je ovlašćena u skladu sa zakonskim odredbama, Statutom Banke i Pravilnikom o organizaciji Banke.

Poslovníkom o radu Uprave NLB Banke definišu se nadležnosti i odgovornosti za odlučivanje, predstavljanje i zastupanje, kao i način rada Uprave Banke.

Upravu čine Martin Leberle (glavni izvršni direktor i predsjednik Uprave), Marko Popović (izvršni direktor i član Uprave) i Dino Redžepagić (izvršni direktor i član Uprave). Odgovornost predsjednika i članova Uprave je podijeljena po organizacionim djelovima, odnosno poslovnim područjima iz njihove nadležnosti.

Martin Leberle, predsjednik Uprave je neposredno nadležan za sljedeća poslovna područja: finansijsko upravljanje i kontroling, upravljanje bilansnim odnosima i operacijama na finansijskim tržištima, organizaciono kadrovske poslove, praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanje pranja novca, generalni sekretarijat (korporativno upravljanje i komuniciranje), pravne poslove.

Dino Redžepagić, član Uprave, neposredno je zadužen za poslovna područja prodaje za građane i pravna lica i informacione tehnologije, kao i inovacije.

Marko Popović, član Uprave, neposredno je nadležan za poslovna područja: upravljanje rizicima, bankarske usluge i podršku, nabavku, zaštitu i trezor, upravljanje problematičnim plasmanima i restrukturiranje.

Početkom avgusta 2018.godine, Marko Popović je odlukom Odbora direktora imenovan za člana Uprave, kada je izvršena i preraspodijela odgovornosti između članova Uprave.

Na redovnim sjednicama Uprave raspravlja se o zadacima iz redovnog poslovanja i razvoja NLB Banke, pitanjima kadrova, informacione tehnologije i bezbjednosti.

Članove Uprave bira Odbor direktora, uz odobrenje Centralne Banke Crne Gore.

U 2018. godini je održano 95 sjednica Uprave (redovnih – 52, korespodentskih – 38, vanrednih – 5).

Specijalizovane sjednice Uprave

Članovi Uprave na redovnim specijalizovanim sjednicama donose odluke sa područja upravljanja operativnim rizicima i područja zaštite lica, informacija i imovine i zaštite ličnih podataka.

Članovi specijalizovane Uprave su glavni izvršni direktor i izvršni direktori.

Specijalizovane sjednice se održavaju jednom mjesečno.

Održano je 12 sjednica (11 redovnih i 1 korespodentska) u 2018. godini.

Radna tijela Uprave su:

- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom,
- Kreditni odbor Banke i Kreditni odbor za fizička lica,
- Odbor za listu za intenzivno staranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana,
- Komisija za likvidnost,
- Korisnički kolegijum za informacionu tehnologiju,
- Odbor za nove i postojeće proizvode.

Aktivnosti razvoja

Jednu od strateški važnih oblasti za poslovanje Banke predstavljaju aktivnosti na razvoju i unaprjeđenju poslovanja, prije svega kroz inovacije i unaprjeđenja na području informacione tehnologije, trasirajući time pravac daljeg razvoja i unaprjeđenja poslovanja Banke i približavajući se cilju digitalnog poslovanja u svakodnevnoj poslovnoj praksi.

Kroz sinergiju razvojnih planskih aktivnosti definisanih u strategiji NLB Grupe i Banke za srednjoročni period trasirani su dalji pravci i započeti procesi pojednostavljenja procesa i njihovog ubrzanja, sve u cilju pružanja kvalitetnije i efikasnije usluge klijentima.

U 2018. godini uspješno je realizovano niz infrastrukturnih i aplikativno - tehnoloških projekata, u cilju obezbjeđenja veće sigurnosti cjelokupnog informacionog sistema i pružanja kvalitetnije IT podrške poslovnim procesima i razvojnim inicijativama, kroz procese simplifikacije postojećih i uvođenja novih inovativnih rješenja. Optimizacija poslovnih procesa je bila prioritetni cilj u okviru koga je realizovana optimizacija kreditnog procesa, kao najobimnijeg, uz optimizaciju drugih procesa u Banci koje su doprinijele većoj internoj efikasnosti i boljem korisničkom iskustvu klijenata u krajnjem. Veći stepen automatizacije poslovnih procesa, digitalizacija i mjerenje procesa po svakoj aktivnosti i korisniku su aktivnosti na kojima svakodnevno radimo. Kao rezultat realizovanih aktivnosti Banka je u mogućnosti ponuditi klijentima kreditne proizvode sa rokom odobravanja do 1 h.

U segmentu infrastrukturnih projekata posebna pažnja je posvećena povećanju sigurnosti i raspoloživosti cjelokupnog informacionog sistema, kroz realizaciju više značajnih aktivnosti, obezbjeđujući

na taj način unapređenje bezbjednosti i raspoloživosti cjelokupnog sistema. Vodeći računa o stabilnosti i pouzdanosti infrastrukturnog sistema realizovane su planirane investicije kako bi sistem ostao na maksimalnom nivou raspoloživosti. Takođe, u velikoj mjeri je realizovana sinergija sa NLB Grupom u domenu planiranja i realizacije infrastrukturnih i sigurnosnih aktivnosti. U skladu sa planom, uspješno je izvršeno testiranje realizacije kontinuiteta poslovnih procesa Banke sa lokacije rezervnog data centra uz učešće velikog broja radnika i skoro svih poslovnica.

U dijelu aplikativno tehnoloških rješenja značajan dio aktivnosti odnosio se na podršku implementaciji softverskog rješenja za razvoj i implementaciju interfejsa core softverskog rješenja sa drugim rješenjima, čime je Banka obezbijedila visok stepen fleksibilnosti pri uvođenju novih rješenja i praktično stvorila pretpostavke za dalju uspješnu digitalizaciju. Unaprijeđeno je i procesno vođenje ključnih poslovnih procesa kroz njihovu implementaciju u DMS sistemu čime je obezbijeđeno sistematsko i strukturno odvijanje istih. Značajan napredak je postignut u dijelu unapređenja kvaliteta i brige o podacima kroz implementaciju dokumentacione osnove i operativne prakse za konstatno unapređenje kvaliteta podataka.

Core softversko rješenje je unaprijeđeno sa velikim brojem razvojnih i izvještajnih funkcija u saradnji sa ostalim poslovnim sektorima Banke.

Pripremljen je i ažuriran veći broj dokumenata (procedure, uputstva) kojima se definiše i dokumentuje rad u IT, time pruža i bolja podrška poslovnim procesima, uz istovremeno efikasnije i kvalitetnije upravljanje i kontrolisanje rizika.

Kadrovi i organizacija

Zaposleni u brojkama

300

Ukupan broj zaposlenih na 31.12.2018.

16%

Prosječan radni staž u Banci

80%

Obrazovanje više od srednje škole

9%

Stopa fluktuacije

68%

Polna struktura u korist žena

42%

Prosječna starost zaposlenih

Upravljanje potencijalom zaposlenih je najznačajnija funkcija u organizaciji, zbog čega je potrebno da se kontinuirano investira u profesionalni razvoj zaposlenih i podstiče njihov timski duh rada.

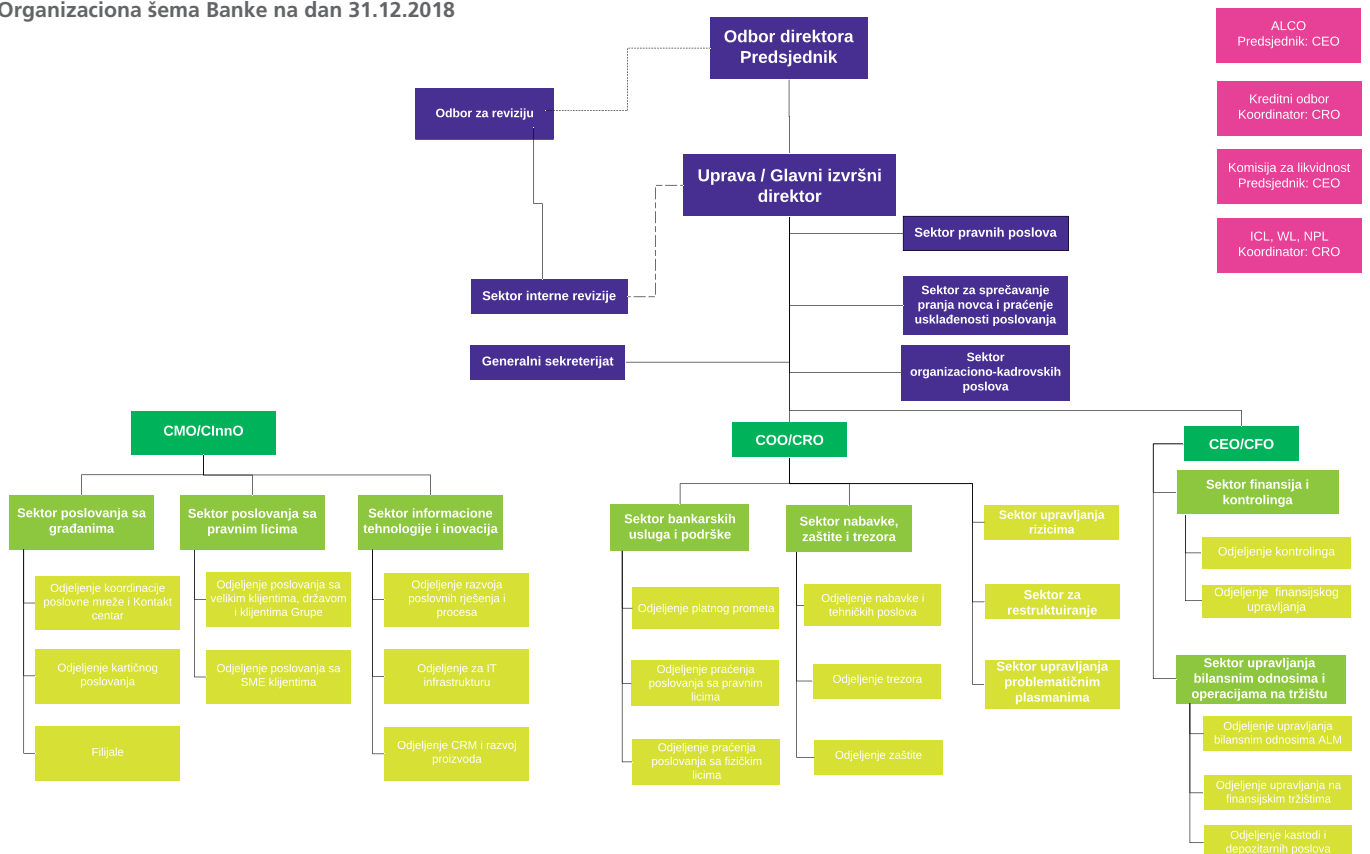
Tokom 2018. godine Banka je razvijala programe eksternih edukacija uz pomoć konsultanata na tržištu Crne Gore i u inostranstvu, a posebnu pažnju je posvetila internom prenosu znanja u Banci, kao i u NLB Grupi.

Akcent na edukacije je bio na prodajnom segmentu Banke, razvoju optimizacije poslovanja, unaprjeđenju liderskih vještina, povećanju sinergije timskog rada.

Banka je i u 2018. godini nastavila da promovira najvažnije vrijednosti za unaprjeđenje organizacione kulture, kao i uvođenje mentorstva kao metod prenosa znanja, u cilju postizanja boljih timskih rezultata rada u pozitivnom radnom okruženju.

Banka kontinuirano radi na optimizaciji organizacione infrastrukture, kako bi omogućila efikasnije upravljanje unutrašnjim resursima u skladu sa novim trendovima na tržištu.

Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2018

Ostalo

Socijalna i kadrovska pitanja

Kao i ranijih godina, Banka je i u 2018. godini uzela učešće u Vladinom programu "Stručno usavršavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem" i omogućila stručno usavršavanje za 22 visokoškolca.

Godinu je obilježilo potpisivanje Kolektivnog ugovora, koji zaposlenima pruža brojne povoljnosti u odnosu na Opšti kolektivni ugovor i Zakon o radu. Pokazana je spremnost da se unaprjeđuju odnosi, kreiraju bolji uslovi rada i obezbijede dodatni benefiti za poboljšanje kvaliteta života.

Banka je nastavila da poštuje vrijednosti i dostojanstvo zaposlenih od svakog oblika diskriminacije i mobinga, razvila je savremene mehanizme zaštite zaposlenih i potvrđuje odgovorno ponašanje brižnog poslodavca.

Banka promovise zdrave stilove života kroz zajedničke akcije sa zaposlenima i razvija sportski duh uz organizaciju sportskih događaja na domaćem i internacionalnom terenu.

Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti

Banka je tokom 2018. godine sprovedila sve principe definisane Politikom korporativnog upravljanja, Politikom sponzorisiranja i upravljanje donacijama NLB Banke ad Podgorica, kao krovnog dokumenta, poštujući vrijednosti i ostvarenje misije i vizije Banke, sa krajnjim ciljem njenog uspješnog poslovanja. U skladu sa Kodeksom korporativne usklađenosti i etičkog postupanja zaposlenih u Banci i Statutom Banke, dugoročni cilj Banke je nastojanje da se do maksimuma poveća

njena vrijednost i pruži doprinos većem kvalitetu života šire društvene zajednice.

Banka je odgovorna prema svojim klijentima, zaposlenima i društvenom okruženju, u namjeri da postane njihov brižni mentor. Posebnu pažnju posvećujemo znanju i cjeloživotnom učenju.

Pored brige o zaposlenima, podržavamo razvoj sporta u Crnoj Gori, dajemo doprinos brojnim humanitarnim aktivnostima, negujemo kulturu volonterizma, investiramo u očuvanje životne sredine. U svakodnevnom poslovanju nastojimo da umanjimo negativne učinke na prirodnu sredinu, tražimo mogućnosti njene obnove i zaštite, vodeći računa o održivom razvoju Banke.

U svojim društveno odgovornim aktivnostima, Banka je tokom 2018. godine dala najveći doprinos razvoju sporta i zaštite životne sredine, uz nastavak tradicionalne akcije podrške crnogorskih porodilišta.

Ulaganje u razvoj sporta

U protekloj godini putem Premium sponzorskog ugovora podržali smo Košarkaški klub Budućnost Voli za ostvareni rezultat osvajanja regionalnog takmičenja - ABA Lige i učešće u Euro Ligi. Na ovaj način afirmišemo sport i vrhunske sportske rezultate u Crnoj Gori. Pored ulaganja u profesionalni sport, podržavamo i ulažemo u razvoj mlađih kategorija, nudeći im mogućnost da svoja košarkaška umijeća usavršavaju u prestižnim ljetnjim školama kakva je Škola košarke proslavljenog Petera Vilfana u Sloveniji.

Banka tradicionalno podržava organizaciju jedinog međunarodnog teniskog turnira u Crnoj Gori - Royal Cup, koji je do sada

okupio veliki broj visokorangiranih teniserki sa WTA liste.

Pored toga, Banka je podržala više sportskih inicijativa na lokalnom nivou, podstičući i podržavajući upravo najmlađe na bavljenje raznim sportovima.

Zaštita životne sredine

Projekat koji je obilježio 2018. godinu u oblasti zaštite životne sredine je donacija prvog električnog autobusa u Crnoj Gori i to Opštini Žabljak, koji će služiti za prevoz građana i turista, od centra grada do Nacionalnog parka Durmitor, tokom ljeta i do skijališta Savin kuk i Javorovača tokom zimske sezone. Ovo savremeno električno vozilo, koje je već uobičajeno sredstvo prevoza u zapadnim zemljama, ostvariće pozitivan uticaj na životnu sredinu i smanjiti zagađenje prirode ovog kraja. Projekat je nastavak višegodišnje podrške Nacionalnim parkovima Crne Gore.

U 2018. godini u Banci smo sprovedli više akcija i kampanja koje podižu svijest o potrebi očuvanja životne sredine. Akcijom „čša sa tvojim imenom“ izbacili smo iz upotrebe plastične čaše u Banci, na način što je svaki zaposleni dobio staklenu čašu za ličnu upotrebu.

Digitalizacijom procesa umanjena je potreba za štampanjem, a samim tim i utrošak papira.

U prethodnoj godini otpočeli smo sa realizacijom postavljanja parkirališta za bicikle ispred filijala Banke, kako bi klijentima i zaposlenima omogućili korišćenje ovog zdravog i odgovornog načina transporta koji ne zagađuje vazduh.

Zdravstvo

U okviru akcije „Mali koraci mijenjaju svijet na bolje“, kojom su prethodnih godina podržana porodilišta u Bijelom Polju i Beranama, Banka je ove godine donirala sredstva za nabavku instrumentarija za

porodilište u Podgorici. Akciji su se pridružili klijenti banke, zaposleni, javne ličnosti i prvotimci KK Budućnost Voli. Sredstva su iskorištena za nabavku neophodne opreme i instrumentarija kako bi se poboljšali uslovi za dolazak najmlađih na svijet, a majkama stvorili prijatniji uslovi za boravak.

Volonterizam

U Banci njeđujemo kulturu volonterizma i učešća zaposlenih u društveno odgovornim projektima iz raznih oblasti.

U prethodnoj godini pored prikupljene donacije za JPU Đina Vrbica, naši zaposleni su se u velikom broju odazvali akciji oplemenjivanja i čišćenja dvorišta, sadnje novih sadnica i farbanja mobilijara kako bi ova vaspitna ustanova bila što prijatnije okruženje za boravak mališana.

Akcijama dobrovoljnog davanja krvi, koja je organizovana u saradnji sa Zavodom za transfuziju Crne Gore „Postani heroj, daruj krv“ odazvalo se tridesetak zaposlenih, koji su na ovaj način dali svoj doprinos nastojanjima Zavoda da održi neophodne rezerve krvi.

Sprječavanje mita i korupcije

NLB d.d. djeluje u finansijskom sektoru, za koji je karakteristična visoka i obimna regulisanost, jer je izložen visokim rizicima, što uključuje i sistemske rizike. NLB d.d. je takođe svrstana među sistemski značajne banke u Evropskoj Uniji (EU) i kao takva podvrgnuta nadzoru Banke Slovenije i Evropske centralne banke.

NLB d.d. mora obezbjeđivati usklađenost sa važećim pravnim aktima EU i propisima Republike Slovenije i drugim aktima, smjernicama, preporukama i međunarodnim standardima, koje usvajaju EU institucije i drugi organi EU i organi Republike Slovenije.

Sve članice NLB Grupe dužne su da uspostave trajnu i efikasnu funkciju usklađenosti poslovanja.

U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, članice NLB Grupe uzimaju u obzir specifične rizike usklađenosti, kojima je konkretno društvo izloženo i uključuju, između ostalog, sprječavanje i istrage prevara, zloupotreba i drugih štetnih radnji i sprječavanje korupcije i sukoba interesa.

U tom smislu, Banka je donijela Politiku upravljanja konfliktom interesa i sprječavanja korupcije, kojom se uređuju osnovna pravila i postupci upravljanja rizicima sukoba interesa na nivou cjelokupne NLB Grupe, pravila u dijelu primanja i davanja poklona i sprečavanja korupcije. Politika je usklađena sa relevantnim dokumentima NLB dd i usvojena od strane Odbora direktora u maju 2018. godine. Banka je tokom 2018. godine sprovela elektronsku edukaciju na teme *Sukob interesa i Sprječavanje prevare, zloupotrebe i drugih štetnih ponašanja*, kao i radionicu na temu *Sukob interesa i primanja poklona*.

Osim toga, Banka je donijela i Uputstvo o postupku ispitivanja sumnji o štetnom ponašanju, preduzimanju mjera i zaštita zviždača, koje uspostavlja standarde Banke u postupku ispitivanja štetnih ponašanja, koje izvrše zaposleni u Banci ili spoljni učinioci, pri čemu u oba slučaja Banci nastane ili bi mogla da nastane materijalna ili nematerijalna šteta. Ovim Uputstvom definisane su i mjere za podsticanje prijava i mehanizmi zaštite internih zviždača.

NLB Banka

NLB Banka AD Podgorica
Bulevar Stanka Dragojevića br. 46
81000 Podgorica

Kontakt centar: 19888
E: info@nlb.me
www.nlb.me

